

Mestissatge

per GEMMA MARFANY

Octubre sol ser un mes immers en la docència i amb poc temps per activitats com ara la divulgació científica. L'octubre de l'any passat, però, va ser un xic diferent, ja que va coincidir amb l'anunci de l'embaràs de l'actriu Meghan Markle, fruit del seu matrimoni amb el príncep Harry (fill de Carles d'Anglaterra i Lady Di, per a qui no ho sàpiga), una qüestió que em pareix una fotesa però, pel que sembla, és molt important per a un munt de gent. Periodistes de diversos diaris van contactar amb mi, com a especialista en genètica humana, per tal que respongués diverses preguntes sobre el destí genètic de la descendència d'aquesta unió.

De totes les preguntes, la que apareixia persistentment era si el fill del príncep Harry seria «negret», atès que la mare, Meghan Markle, és filla d'una mare afroamericana i un pare d'ascendència irlandesa-holandesa. Em preguntaven si no es «contaminaria» la sang –en teoria blava– de la família reial britànica amb la presència de sang mestissa afroamericana. Què pot respondre una genetista a una pregunta «amb trampa» com aquesta, amb un clar regust racista? La primera resposta que em va venir al cap era: «Però si tots som mestissos, i sort d'això!», però vaig recordar que la qüestió de la «puresa de sang» era important a l'edat mitjana per a distingir els creients de la religió cristiana dels conversos forçosos d'altres religions; important per a moltes famílies reials, que pactaven matrimonis entre famílies properes per interessos econòmics o per creença en una pretesa superioritat genètica. De fet, moltes societats han afavorit matrimonis (i, per tant, descendents) dins la mateixa família, tot incrementant-ne la consanguinitat, un fenomen que implica disminució de la diversitat genètica i aparició de malalties greus degudes a mutacions recessives. Exemples sonats de consanguinitat extrema, tanta que va portar a l'extinció de les seves dinasties, són els Habsburg a Espanya, amb el trist final de Carles II (anomenat *l'Embruixat* però que, de fet, patia malalties recessives greus a causa de la gran consanguinitat, superior a la d'un fill de dos germans) o als casos d'incest entre faraons egipcis de la XVIII dinastia, que expliquen per què Tutankamon (fill de dos germans) i la seva germanastra per part de pare (Ankhesenamon) van tenir dos fills nonats que moriren prematurament. Fins i tot podem trobar mencions a la idea de la «sang pura» en llibres actuals, com *Harry Potter*, en què la societat dels mags tracta despectivament els que tenen «sang bruta» o són de «mitja sang».

Clarament, la consanguinitat –famílies reials o no– no és desitjable, però calia raonar una mica més la

Marta Herrera

«El nostre ADN no és nostre, sinó que és un trencaclosques d'ADN, llegat dels nostres ancestres»

meva resposta. Recordem que el nostre ADN, el nostre manual d'instruccions, el compartim amb la nostra família: l'hem heretat al 50 % de cada parental, meitat de mare i meitat de pare, i ells, alhora, de cadascun dels seus pares. En realitat, el nostre ADN no és nostre, sinó que és un trencaclosques d'ADN, llegat dels nostres ancestres. Som portadors i hereus de petits fragments d'ADN dels nostres rerebesavis i rerebesàvies, dels quals el nom s'ha perdut en la boira dels temps. Llavors, em pregunto, per què sembla tan important si aquest nadó reial tindrà o no un cert percentatge d'ADN africà, quan en realitat molts de nosaltres som portadors d'un bon percentatge d'ADN (entre un 2 % y un 8 % en els europeus) de neandertal, i a l'Àsia són portadors d'ADN d'altres hominins, com ara denisovans i altres subespècies d'hominins encara per descobrir?

Digueu-me, què creieu? Si no som una espècie de llinatge únic i «pur», si tots som mestissos de diversos llinatges d'altres subespècies d'hominins (ben barrejats genèticament i portadors de gens dels nostres ancestres que s'han anat seleccionant a favor després de milers d'anys d'evolució), realment té alguna importància el grau de mestissatge entre humans? ☺

Gemma Marfany. Professora de Genètica de la Universitat de Barcelona i cap d'unitat del CIBERER.